

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-119-09

Druk nr 2386
Warszawa, 24 września 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o indywidualnych
kontach emerytalnych oraz ustawy
o pracowniczych programach
emerytalnych.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanej regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

wz. Wiceprezes Rady Ministrów

(-) Waldemar Pawlak

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych oraz ustawy
o pracowniczych programach emerytalnych

Art. 1. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa określa zasady gromadzenia oszczędności na indywidualnych kontach emerytalnych, zwanych dalej „IKE”, oraz dokonywania wpłat, wypłat transferowych, wypłat, częściowego zwrotu i zwrotu środków zgromadzonych na tych kontach.”;

2) w art. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wpłata – wpłatę środków pieniężnych dokonywaną przez oszczędzającego na IKE lub przekazanie pożytków z papierów wartościowych zgromadzonych na IKE oszczędzającego;”;

3) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo do wpłat na IKE przysługuje osobie fizycznej, która ukończyła 16 lat.”;

4) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki zgromadzone na IKE mogą być obciążone zastawem. Zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonej zastawem z IKE jest traktowane jako częściowy zwrot albo zwrot.”;

5) w art. 21 w ust. 2:

a) pkt 5a otrzymuje brzmienie:

„5a) o wysokości i datach częściowych zwrotów oraz o nazwie instytucji finansowej dokonującej częściowego zwrotu;”

b) po pkt 5a dodaje się pkt 5b w brzmieniu:

„5b) o aktualnej wartości środków pochodzących z wpłat na IKE;”;

6) w art. 22 w ust. 3 pkt 5a otrzymuje brzmienie:

„5a) wysokości i daty częściowych zwrotów oraz informacje o nazwie instytucji finansowej dokonującej częściowego zwrotu;”;

7) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33. W przypadku wypłaty transferowej albo częściowego zwrotu albo zwrotu środków zgromadzonych na IKE bank przekazuje zgromadzone oszczędności wraz z należnym na dzień wypłaty transferowej albo częściowego zwrotu albo zwrotu, oprocentowaniem naliczonym według zasad, jakie obowiązywałyby w przypadku kontynuacji umowy o prowadzenie IKE.”;

8) tytuł rozdziału 7 otrzymuje brzmienie:

„Wypłata, wypłata transferowa, częściowy zwrot i zwrot środków zgromadzonych na IKE”;

9) w art. 38 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wypłata, wypłata transferowa, częściowy zwrot oraz zwrot środków zgromadzonych na IKE są dokonywane w formie pieniężnej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207, z późn. zm.²⁾) w art. 8 w ust. 2 po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) aktualną wartość środków pochodzących z wpłat na IKE – w przypadku gdy do programu przyjęto wypłatę transferową z IKE uczestnika;”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr 220, poz. 1432.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr 220, poz. 1432.

U Z A S A D N I E N I E

Niniejszym projektem nowelizuje się ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o IKE”, oraz ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207, z późn. zm.). Przedkładana nowelizacja ma na celu:

- 1) dostosowanie przepisów ustawy o IKE do przepisów prawa wspólnotowego, przez umożliwienie nierezydentom dokonywania wpłat na IKE,
- 2) doprecyzowanie:
 - a) art. 1, art. 15 ust. 1 zdanie drugie, oraz tytułu rozdziału 7, przez dodanie wyrazów „częściowy zwrot”,
 - b) określonej w art. 2 pkt 4 ustawy o IKE definicji wpłaty,
 - c) formy częściowego zwrotu – zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 38 ust. 1 ustawy o IKE częściowy zwrot ma formę pieniężną,
- 3) ujednoczenie zasad naliczania oprocentowania w przypadku dokonywania częściowego zwrotu z IKE prowadzonego w formie rachunku oszczędnościowego,
- 4) zmianę zakresu informacji, które instytucje finansowe oraz zarządzający pracowniczym programem emerytalnym przekazują przy wypłacie transferowej.

I. Główną zmianą proponowaną w przedkładanym projekcie jest zmiana zawarta w art. 3 ust. 1 ustawy o IKE, która ma na celu dostosowanie polskich przepisów do przepisów prawa wspólnotowego, do postanowień Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) i Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) przez usunięcie naruszenia nr 2008/2246, skierowanego przez Komisję Wspólnot Europejskich wobec Polski w dniu 1 grudnia 2008 r.

W naruszeniu tym, Komisja Wspólnot Europejskich podniosła zarzut dyskryminacyjnego traktowania w Polsce nierezydentów podatkowych, przez uniemożliwienie im dokonywania wpłat na IKE, podczas gdy polscy rezydenci korzystają z tego prawa, a w konsekwencji również korzystają ze zwolnienia opodatkowania dochodu z indywidualnych kont emerytalnych.

W myśl art. 3 ust. 1 ustawy o IKE osoba fizyczna, mająca nieograniczony obowiązek podatkowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (polski rezydent), która ukończyła 16 lat, ma prawo do dokonywania wpłat na IKE. Ulgą podatkową w postaci zwolnienia od podatku dochodów z tytułu oszczędzania na IKE premiowane są osoby, które dokonają wypłaty, w rozumieniu ustawy o IKE, a więc zgodnie z jej art. 34 ust. 1.

Z przywileju takiego nie mogą skorzystać nierezydenci, gdyż nie przysługuje im prawo dokonywania wpłat na IKE.

Na niezgodność tych uregulowań z postanowieniami TWE oraz EOG, Komisja Europejska zwróciła uwagę w naruszeniu nr 2008/2246, podnosząc, że norma zawarta w art. 3 ust. 1 ustawy o IKE, przez to, że umożliwia wpłacanie środków na IKE jedynie osobom podlegającym w Polsce nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, może stanowić naruszenie zasady swobody przepływu kapitału oraz budzić wątpliwość w zakresie zgodności z prawem wspólnotowym.

Zdaniem Komisji taka regulacja może skutkować dyskryminacją osób fizycznych – obywateli państw członkowskich UE oraz EOG, którzy nie są polskimi rezydentami, a znajdują się w sytuacji porównywalnej do polskich rezydentów. Komisja, powołując się na art. 56 TWE oraz na art. 40 UEOG wskazała, że wszelkie ograniczenia w przepływie kapitału są zabronione. W opinii Komisji ograniczenia do dokonywania wpłat na IKE, zawarte w art. 3 ust. 1 ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych naruszają swobodę przepływu kapitału.

Rada Ministrów w dniu 20 stycznia 2009 r., uznając zarzuty Komisji za uzasadnione, zaakceptowała stanowisko Komisji Europejskiej i zobowiązała się do zmiany przepisów.

W związku z tym, aby usunąć wskazane przez Komisję Europejską naruszenie, w projekcie skierowanym do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych, zaproponowano następujące brzmienie art. 3 ust. 1 ustawy o IKE: „Prawo do wpłat na IKE przysługuje osobie fizycznej, która ukończyła 16 lat.”. Następnie, na skutek uwag złożonych w toku uzgodnień międzyresortowych przez Ministerstwo Finansów oraz przez Komisję Nadzoru Finansowego, która wyrażała obawy, iż proponowane w projekcie brzmienie art. 3 ust. 1 ustawy o IKE, w wersji przekazanej do uzgodnień nadmiernie rozszerza krąg podmiotów uprawnionych do prowadzenia IKE, zaproponowano następujące brzmienie art. 3 ust. 1 ustawy o IKE: „Prawo do wpłat na IKE przysługuje osobie fizycznej, która ukończyła 16 lat i jest obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego państwa – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”.

Po przekazaniu przedmiotowego projektu do rozpatrzenia Komitetowi Rady Ministrów uwagę zgłosił Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, który podniósł, iż zaproponowane w projekcie brzmienie art. 3 ust. 1 ustawy o IKE: „Prawo do wpłat na IKE przysługuje osobie fizycznej, która ukończyła 16 lat i jest obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego państwa – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”, chociaż uwzględnia zarzut Komisji Europejskiej dotyczący dyskryminowania obywateli państw członkowskich UE i państw stron Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym EOG, to niemożliwiając dokonywania wpłat na IKE obywatelom państw trzecich, nadal narusza art. 56 ust. 1 TWE, w myśl którego zakazane są wszelkie ograniczenia w przepływie kapitału między państwami członkowskimi i państwami trzecimi. Jednocześnie UKIE wskazało, iż projektowane brzmienie art. 3 ust. 1 ustawy o IKE, w wersji przekazanej do uzgodnień międzyresortowych – „Prawo do wpłat na IKE przysługuje osobie fizycznej, która ukończyła 16 lat.” – nie narusza art. 56 ust. 1 TWE, gdyż norma umożliwia dokonywanie wpłat na IKE również obywatelom państw trzecich i takie brzmienie zawiera obecnie przedkładany projekt.

II. W przedkładanym projekcie zaproponowano również zmianę niektórych przepisów ustawy o IKE w związku z wprowadzeniem przez ustawę z dnia 6 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 220, poz. 1432), zwaną dalej „nowelizacją ustawy o IKE”, instytucji „częściowego zwrotu”, oraz doprecyzowanie definicji wpłaty. Potrzebę wprowadzenia powyższych zmian projektodawca uzasadnia, jak poniżej:

- a) z uwagi na wprowadzenie instytucji częściowego zwrotu zmianie ulegają: zakres przedmiotowy ustawy określony w art. 1 (art. 1 pkt 1 projektu ustawy); zakres informacji, określony w art. 21 ust. 2 i art. 22 ust. 3 ustawy o IKE (art. 1 pkt 5 i 6 projektu ustawy), przekazywanych przez instytucje finansowe przy wypłacie transferowej oraz przy wypłacie; tytuł rozdziału 7 (art. 1 pkt 8 projektu ustawy),
- b) opisana w art. 1 pkt 2 projektu ustawy zmiana polega na doprecyzowaniu definicji wpłaty, określonej w art. 2 pkt 4 ustawy o IKE, w ten sposób, aby wyraźnie wskazać, iż pożytki z papierów wartościowych zgromadzonych na IKE mogą stanowić wpłatę na IKE, a nie obligatoryjnie stanowią wpłatę. W opinii projektodawcy dotychczasowe brzmienie definicji w związku z normą określoną w art. 9 ust. 1 pkt 8 ustawy o IKE nie wskazuje, iż pożytki z papierów wartościowych zgromadzonych na IKE są traktowane jako wpłata, bez wcześniejszego wyrażenia woli przez oszczędzającego.

Warto zwrócić uwagę na to, że art. 9 ust. 1 pkt 8 ustawy o IKE wskazuje, iż to w umowie o prowadzenie IKE oszczędzający określa sposób postępowania z zyskami z papierów wartościowych zgromadzonych na jego IKE, tj. czy stanowią wpłatę na IKE, czy też nie. Jednakże z uwagi na wątpliwości, jakie w tym względzie pojawiały się w praktyce niektórych instytucji finansowych, zdecydowano się na wprowadzenie powyższej zmiany,

- c) w art. 1 pkt 4 projektu ustawy zmienia się brzmienie art. 15 ust. 1 ustawy o IKE – ponieważ wartość środków zgromadzonych na IKE może przewyższać kwotę wymaganą do zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonej zastawem na tych środkach, aby umożliwić oszczędzającemu kontynuację gromadzenia oszczędności na tym koncie, w drugim zdaniu art. 15 ust. 1 dodano wyrazy „częściowy zwrot”. Zmiana ta spowoduje, iż w takim przypadku konto IKE nie ulegnie likwidacji, a pozostałe na nim środki nie zostaną przekazane oszczędzającemu w formie zwrotu,
- d) w art. 1 pkt 5 i 6 projektu ustawy zmianie ulega zakres informacji, które instytucje finansowe, dokonując wypłaty transferowej albo wypłaty, zobowiązane są przekazać odpowiednio następnej instytucji finansowej prowadzącej IKE bądź zarządzającemu programem emerytalnym albo do urzędu skarbowego. Zgodnie z określonym w art. 1 pkt 5 lit. a projektu ustawy brzmieniem pkt 5a w ust. 2 art. 21 ustawy o IKE, oprócz danych o wysokości i datach częściowego zwrotu, będzie również przekazywana informacja o nazwie instytucji finansowej dokonującej częściowego zwrotu. W podobny sposób ulega zmianie pkt 5a w ust. 3 w art. 22 ustawy o IKE, określającym zakres informacji przekazywanych przy wypłacie naczelnikowi urzędu skarbowego, właściwego według miejsca zamieszkania oszczędzającego (art. 1 pkt 6 projektu ustawy).

Natomiast na podstawie dodawanego pkt 5b w art. 21 w ust. 2 ustawy o IKE (art. 1 pkt 5 lit. b projektu ustawy) instytucja finansowa będzie zobowiązana również do podania informacji o aktualnej wartości środków pochodzących z wpłat na IKE. Ułatwi to następnym instytucjom finansowym ustalenie kwoty, która może podlegać częściowemu zwrotowi. Ubiegłoroczna nowelizacja ustawy o IKE wprowadziła możliwość częściowego zwrotu, zastrzegając, iż podlegają mu środki pochodzące z wpłat na IKE. Instytucja finansowa aktualnie prowadząca IKE oszczędzającego, dysponując informacją przekazaną przez poprzednią instytucję finansową prowadzącą IKE oszczędzającego, nie będzie musiała dokonywać specjalnych analiz na podstawie

historycznych danych z poprzednich instytucji finansowych i jedynie uaktualni wartość środków pochodzących z wpłat na IKE na dzień dokonywania częściowego zwrotu (gdyż od czasu przyjęcia wypłaty transferowej mogły mieć miejsce wpłaty na IKE, a w przypadku np. IKE w funduszach inwestycyjnych zmianie mogła ulec wartość jednostki uczestnictwa). Taka informacja będzie również przekazywana przez zarządzającego programem emerytalnym w przypadku dokonywania wypłaty transferowej, jeżeli w przeszłości środki zgromadzone na IKE były przedmiotem transferu do programu emerytalnego (art. 2 projektu ustawy),

- e) zmiana opisana w art. 1 pkt 7 – zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 33 ustawy o IKE bank, transferując środki do innej instytucji finansowej, która będzie prowadziła IKE oszczędzającego, albo zwracając je oszczędzającemu, przekazuje te środki wraz z oprocentowaniem należnym na dzień wypłaty transferowej albo zwrotu, naliczonym według zasad jakie obowiązywałyby w przypadku kontynuacji umowy o prowadzenie IKE. W nowelizacji ustawy o IKE, wprowadzającej możliwość częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE, nie dokonano odpowiednich zmian brzmienia art. 33 ustawy o IKE, w myśl których, wskazany w tym przepisie sposób naliczania odsetek będzie miał zastosowanie również w przypadku częściowego zwrotu. Obecnie proponuje się ujednoczenie zasad naliczania oprocentowania i zgodnie z proponowaną zmianą oprocentowanie będzie ustalone w jednakowy sposób, i będzie ono naliczane na dzień dokonania wypłaty transferowej, częściowego zwrotu albo zwrotu,
- f) w art. 1 pkt 9 projektu ustawy zmienia się brzmienie art. 38 ust. 1 ustawy o IKE. Wprowadzając instytucję częściowego zwrotu, nie dokonano jednocześnie stosownej zmiany art. 38 ust. 1 ustawy o IKE. Obecnie proponuje się w art. 38 ust. 1 dodanie wyrazów „częściowy zwrot”.

Art. 38 ust. 1 ustawy o IKE w projektowanym brzmieniu stanowi, iż wypłata, wypłata transferowa, częściowy zwrot oraz zwrot środków zgromadzonych na IKE są dokonywane w formie pieniężnej. Rozwieje to wątpliwości odnoszące się do możliwości dokonania częściowego zwrotu w zdematerializowanych papierach wartościowych, w których ulokowane zostały środki gromadzone na IKE.

III. Zmiana wskazana w art. 2 projektu ustawy polega na zobowiązaniu zarządzającego programem emerytalnym do zawarcia w informacji, o której mowa w art. 8 ust. 2 ustawy o pracowniczych programach emerytalnych, przekazywanej przy wypłacie transferowej, informacji o aktualnej wartości środków pochodzących z wpłat na IKE, jeżeli w przeszłości środki zgromadzone na IKE były przedmiotem transferu do programu emerytalnego. Wprowadzenie tej zmiany jest zasadne z podobnych względów, jak wskazane w lit. d uzasadnienia w odniesieniu do zmiany w art. 1 pkt 5 lit. b projektu ustawy.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, w szczególności z art. 56 TWE oraz art. 40 porozumienia o EOG.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2010 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Zakres podmiotowy regulacji

Zakres podmiotowy regulacji obejmuje instytucje finansowe prowadzące IKE oraz osoby dokonujące wpłat na IKE, które są adresatami projektowanych norm prawnych. Nowelizacja art. 3 ust. 1 ustawy o IKE ma na celu rozszerzenie prawa do dokonywania wpłat na IKE na osoby fizyczne niebędące polskimi rezydentami podatkowymi.

2. Omówienie konsultacji społecznych

Projekt ustawy został przekazany do uzgodnień międzyresortowych oraz w ramach konsultacji społecznych do następujących podmiotów:

- 1) NSZZ Solidarność, ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk,
- 2) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
- 3) Forum Związków Zawodowych, Plac Teatralny 4, 85-069 Bydgoszcz,
- 4) Konfederacji Pracodawców Polskich, ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa,
- 5) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
- 6) Związku Rzemiosła Polskiego, ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa,
- 7) Business Centre Club, Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
- 8) Giełdy Papierów Wartościowych S.A., ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa,
- 9) Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami (IZFiA), ul. Nowy Świat 6/12, 00-400 Warszawa,
- 10) Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa,
- 11) Związku Banków Polskich, ul. Kruczkowskiego 8, 00-380 Warszawa,
- 12) Polskiej Izby Ubezpieczeń, ul. Wspólna 47/49, 00-684 Warszawa,
- 13) Polskiego Stowarzyszenia Inwestorów Kapitałowych, ul. E. Plater 53 (31 piętro), 00-113 Warszawa.

Projekt podlegał konsultacjom międzyresortowym oraz społecznym. Wszystkie uwagi do treści projektu zgłoszone przez resorty zostały uwzględnione.

Spośród podmiotów konsultujących stanowisko aprobujące przedstawione zmiany zajął NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ)

oraz Polska Izba Ubezpieczeń (PIU). Natomiast swoje uwagi przedstawiła Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami (IZFiA).

IZFiA zaproponowała zmianę polegającą na wykreśleniu z definicji wypłaty transferowej określonej w art. 2 pkt 4 ustawy o IKE, treści odnoszącej się do konwersji, czyli wyrażenia: „lub jednoczesne odkupienie jednostek uczestnictwa w jednym funduszu inwestycyjnym i nabycie jednostek uczestnictwa w innym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez to samo towarzystwo za środki pieniężne uzyskane z odkupienia jednostek uczestnictwa (konwersja), pod warunkiem, że jednostki odkupywane, jak i nabywane są rejestrowane na IKE oszczędzającego”. W konsekwencji powyższej propozycji zaproponowano również dalsze zmiany w ustawie o IKE (art. 24, art. 35 ust. 5 oraz uchylenie art. 39 ust. 4 pkt 10). Za pozostawieniem dotychczasowego brzmienia definicji wypłaty transferowej przemawia to, iż na mocy art. 21 ust. 1 pkt 58a lit. c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.) dochody z tytułu wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKE są zwolnione z podatku dochodowego.

W przypadku wyłączenia konwersji spod reżimu wypłaty transferowej nabycie jednostek uczestnictwa danego funduszu za środki pochodzące z odkupienia jednostek uczestnictwa w innym funduszu, spowodowałoby konieczność naliczenia i zapłaty podatku. Dlatego też uwaga nie została uwzględniona.

Również nie uwzględniono propozycji dotyczącej wykreślenia z umowy o prowadzenie IKE liczby rat. IZFiA podnosiła, iż obowiązek określenia w umowie liczby rat, szczególnie w odniesieniu do funduszy inwestycyjnych, może okazać się zabiegiem niemożliwym do wykonania, z uwagi chociażby na to, że spadek jednostki uczestnictwa spowoduje konieczność zmniejszenia liczby rat. W tym miejscu należy wskazać, iż obowiązek, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 7a, a więc określenie w umowie warunków wypłaty w ratach, w tym liczby rat, należy odczytywać jako zobowiązanie do określenia zakresu ich minimalnej i maksymalnej ilości lub do określenia tej liczby w inny sposób, np. jako stosunek wartości środków zgromadzonych na IKE w dniu wypłaty danej raty oraz wysokości raty, a nie jako wymóg ustalenia w umowie o prowadzenie IKE określonej ich liczby. Ponadto opcja wypłaty w ratach może być różnie skonstruowana (np. rata jako stała kwota lub jako stała liczba jednostek uczestnictwa).

IZFiA postuluje, aby inaczej określić katalog środków podlegających częściowemu zwrotowi z IKE. Proponując wprowadzenie zmian w art. 21 ust. 2 pkt 6 i art. 22 ust. 3 pkt 6 ustawy o IKE, polegających na poszerzeniu informacji o sumie składek podstawowych o składki podstawowe wpłacone po dniu 31 maja 2004 r., IZFiA jednocześnie przedstawia propozycję, aby częściowemu zwrotowi nie podlegała kwota równa sumie składek podstawowych i dodatkowych wpłaconych do programu emerytalnego, przekazanych wypłatą transferową na IKE oszczędzającego. Pod wpływem złożonej uwagi, oraz wątpliwości przekazywanych przez niektóre z instytucji finansowych, projektodawca w inny sposób rozwiązał ten problem i w art. 1 pkt 5 lit. b oraz w art. 2 projektu ustawy proponuje zmiany, polegające na zobowiązaniu instytucji finansowych oraz zarządzającego programem emerytalnym do umieszczenia w informacji przekazywanej przy transferze środków, informacji o aktualnej wartości środków pochodzących z wpłat na IKE.

W projekcie nie uwzględniono dalszych propozycji, które wykraczały poza zakres projektowanych zmian.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Na obecnym etapie trudno jest ocenić, czy wejście w życie projektowanej ustawy wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Na rynku IKE w 2008 r. następował spadek przyrostu zakładania nowych IKE, którego początek dało się zaobserwować już w 2007 r. Można przypuszczać, iż zjawisko to jest spowodowane kryzysem finansowym panującym na rynkach światowych, pod wpływem którego spada wartość akcji, jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych itp. Ponadto część osób z obecnie oszczędzających na IKE, obawiając się dalszego spadku zgromadzonego kapitału, wycofuje się z tego systemu oszczędzania. W wyniku tego na koniec grudnia 2008 r. prowadzonych było ponad 853,8 tys. kont, a wartość środków zgromadzonych na tych kontach wyniosła ponad 1 613,7 mln zł.

Projekt ustawy zakłada rozszerzenie grona uprawnionych do zakładania IKE o nierezydentów. Jednakże, zdaniem projektodawcy, nie należy oczekiwać, że powyższa zmiana spowoduje, iż wyżej wymienione osoby będą masowo zakładać IKE i dokonywać wpłat na to konto. Z reguły osoby te przebywają na terytorium RP przez krótki okres i ich zainteresowanie przystąpieniem do IKE należy uznać za znikome.

W praktyce zmiana ta ma znaczenie dla Polaków, którzy wyemigrowali na niezbyt długi czas do pracy w innym kraju. W myśl obowiązujących przepisów osoby takie, podczas pobytu za granicą, nie mogły wpłacać na IKE. Obecnie przedłożony projekt, przez umożliwienie dokonywania wpłat na IKE również nierezydentom, spowoduje, iż część osób, w przeszłości zainteresowana wpłacaniem na IKE, a nie mogąca skorzystać z tego prawa z uwagi na brak statusu rezydenta polskiego, będzie mogła wpłacać na to konto.

Jak wynika z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) z krótszej lub dłuższej emigracji powróciło 1.280 tys. osób. Około 72 % osób, które powróciły, wyjechało za granicę w celach zarobkowych. Natomiast nie jest wiadome ile z tych osób miało wcześniej założone IKE, na które nie mogło dokonywać wpłat podczas pobytu za granicą. Również nie jest wiadome ile z takich osób byłoby zainteresowane otwarciem konta IKE.

Podsumowując, na obecnym etapie trudno jest ocenić skutki finansowe dla budżetu państwa, jakie nastąpią w wyniku rozszerzenia grona uprawnionych do zakładania IKE o nierezydentów. Jednakże biorąc pod uwagę powyższe argumenty oraz zmniejszającą się liczbę zakładanych kont przez rezydentów, należy przypuszczać, iż zmiana polegająca na rozszerzeniu kręgu osób uprawnionych do zakładania IKE będzie miała minimalne skutki finansowe dla budżetu państwa.

W myśl art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539, z późn. zm.), jednostki samorządu terytorialnego mają udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosi odpowiednio: 39,34 % – dla gminnych jednostek budżetowych (art. 4 ust. 2), 10,25 % – dla powiatowych jednostek budżetowych (art. 5 ust. 2) oraz 1,60 % – dla wojewódzkich jednostek budżetowych (art. 6 ust. 2).

Z analogicznych, jak wyżej wskazane dla budżetu państwa, względów, również trudno jest ocenić jaki wpływ będzie miała zmiana polegająca na rozszerzeniu grona uprawnionych do zakładania IKE na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Biorąc jednak pod uwagę wysokość udziału tych jednostek we wpływach do budżetu państwa, proponowane rozwiązania będą miały również znikomy wpływ na budżety samorządów.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Proponowana zmiana nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Brak bezpośredniego wpływu.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Brak bezpośredniego wpływu.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

W trakcie uzgodnień projektu nie wpłynęło żadne zgłoszenie o zainteresowaniu pracami nad projektem ustawy na podstawie ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MDQ103/09/DP/ak

Warszawa, dnia 10 września 2009 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych oraz ustawy o pracowniczych programach emerytalnych, wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-119-09) pragnę wyrazić następującą opinię.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych oraz ustawy o pracowniczych programach emerytalnych jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Maciej Szpunar
Z up. SEKRETARZA
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
POMOCNIK SEKRETARZA STANU
Maciej Szpunar

Do wiadomości:
Pani Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej